

Bijbelstudie Leek – Omgaan met tegenslag – deel 1 – 25-01-2020

God doet voor gelovigen alles meewerken ten goede

Inleiding

- Na een aantal jaren Openbaring nu een heel ander onderwerp. Toch is er overeenkomst: Openbaring mag de vervolgde gelovige troosten en wijzen op het heerlijke rijk van Jezus Christus dat weldra zal komen > *“Ik ken uw werken, verdrukking en armoede – u bent echter rijk.”* (Opb. 2:9a tegen de gelovigen in Smyrna) & *“En God zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal er niet meer zijn; ook geen rouw, jammerklacht of moeite zal er meer zijn. Want de eerste dingen zijn voorbijgegaan.”* (Opb. 21:4).
- Waarom nu dit onderwerp? > Depressieve episode eind 2018, vanaf de zomer van 2019 veel gelezen. Gemerkt dat God de dingen in het leven ten goede doet meewerken. Zie Rom. 8:28: *“En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede...”*.
- Aangezien velen van u ongetwijfeld ook met tegenslag te maken hebben of hier met het ouder worden mee geconfronteerd worden, leek mij het onderwerp op zijn plaats.
- De vraag is: Hoe gaan wij hier mee om in onze situatie en vanuit wie wij zijn?
- In ieder geval gaan wij zien dat God bij ons is in tegenslag, Hij het wil gebruiken om Hem beter te leren kennen en ons een beter mens te maken.
- E.e.a. wordt mooi verwoord in Ps. 138 couplet 4 (berijmd):
*Als ik, omringd door tegenspoed, bezwijken moet, schenkt Gij mij leven;
Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt, Uw rechterhand zal redding geven.
De HEER is zo getrouw, als sterk, Hij zal Zijn werk voor mij volenden,
Verlaat niet wat Uw hand begon, o Levensbron, wil bijstand zenden.*
- In deze studie behandelen wij de volgende punten:
 - 1) Omgaan met tegenslag is geen gepasseerd station
 - 2) Het 'waarom' van tegenslag
 - 3) God ontmoeten in tegenslag
 - 4) Omgaan met tegenslag
 - 5) Innerlijke donkerheid

1. Omgaan met tegenslag is geen gepasseerd station

- Sommige gelovigen menen dat het onderwerp van vandaag voor gelovigen die tot volheid/volwassenheid zijn gekomen een gepasseerd station is. In onze kringen gaat het er vooral om ideeën te ontdekken vanuit de Bijbel waarbij Theologische correctheid soms bijna een obsessie is. De nadruk ligt vaak op *kennis hebben, zaken rationeel bekijken en onderdrukken van gevoelens*. Terwijl geloven ook *voelen en leven* is;
- Wij behandelen twee veel gehoorde argumenten:
 - 1) Ware gelovigen hebben geen tegenslag
 - 2) Ware gelovigen lijden niet onder tegenslag

1.1 Ware gelovigen hebben geen tegenslag

- De opvatting is dat wie op de juiste wijze gelooft van aardse zegeningen ontvangt en gevrijwaard blijft van tegenslagen. De Bijbel toont anders aan:
 - **Abel:** Wordt als geloofsgetuige in Heb. 11 genoemd, maar werd vermoord door zijn broer.
 - **Job:** *“Er was een man in het land Uz, zijn naam was Job. En die man was vroom en oprecht; hij was godvrezend en keerde zich af van het kwaad.”* (Job 1:1).
 - **Paulus:** Driemaal bad hij de Here om de door in vlees weg te nemen. Gods antwoord: *“Mijn genade is u genoeg.”* (2 Kor. 12:9).
 - **En verder nog:** Johannes de Doper werd onthoofd (Mat. 14:1-12), Stafanus werd gestenigd (Hand. 7:59), Jakobus (broer Johannes) werd onthoofd (Hand. 12:2), Paulus werd onthoofd (overlevering) en Petrus werd gekruisigd (overlevering).
 - **Here Jezus:** *“Hij was veracht, de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, bekend met ziekte, en als iemand voor wie men het gezicht verbergt; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht.”* (Jes. 53:3). Hij leed – naar de mens gesproken – een mislukt leven.

- **Voor gelovigen in het algemeen:**
 - In meerdere teksten wordt ervan getuigd dat zij vanwege Christus moeten lijden (bijv. Filip. 1:29, 2 Tim. 3:12 en 1 Pet. 4:12-13). Maar wij zien ook Lazarus sterven (Joh. 11), Dorkas sterven (Hand. 9:36), Epafroditus bijna sterven (Filip. 2:27) en Timotheüs maagklachten hebben (1 Tim. 5:23).
 - De opvatting dat gelovigen geen tegenslag hoeven te hebben is in de welvaartstheologie terug te vinden. Randy Alcorn is hier in *“Een goede God in kwade dagen”* vrij kras over.

Een vrouw lag op sterven door de kanker. Ze had haar hele leven opgebouwd op het fundament van het welvaartsevangelie, dat leert dat God mensen die Hem gehoorzamen en aanspraak op zijn beloften maken zal zegenen met materiële voorspoed en een goede gezondheid. Maar nu keek ze tijdens een interview in de camera en zei: ‘Ik ben mijn geloof verloren.’ Bitter merkte ze op dat ‘God zijn beloften gebroken had’.

Deze vrouw beseft terecht dat de god die zij gevolgd had niet bestond. Maar de God van de Bijbel had haar niet laten stikken; dat stond op het conto van haar kerk en de predikanten. De simpele waarheid was dat God nooit de beloften gedaan had waarvan zij dacht dat Hij ze verbroken had.

Verrassende beloften

De trieste waarheid is: *het welvaartsevangelie heeft het denken van de kerk vergiftigd en ons vermogen om op een gezonde manier met kwaad en lijden om te gaan ondermijnd.*

In sommige kerken is geen plek voor pijn en verdriet. Mensen die zeggen dat God hen genezen heeft krijgen het woord, terwijl mensen van wie het lijden doorgaat in schaamte stilgehouden of via de achterdeur naar buiten gewerkt worden.

1.2 Ware gelovigen lijden niet onder tegenslag

- Sommigen menen dat gelovigen wel tegenslag hebben, maar hier geestelijk niet onder hoeven te lijden. Ook dit wordt door de Bijbel tegengesproken:
 - **Psalm 6:7** (van David): *“Ik ben moe van mijn zuchten, heel de nacht maak ik mijn bed nat, doorweek ik mijn rustbank met mijn tranen.”*
 - **Lezen:** Psalm 42:4 (*ellende*), 6 (*hoop*), 8 (*ellende*), 9 (*hoop*), 10 (*ellende*), 12 (*hoop voor de toekomst*) > Ondanks volwassen vertrouwen op God is er toch lijdensdruk.
 - **Elia:** Roept depressief uit: *“Het is genoeg. Neem nu mijn leven, HEERE...”* (1 Kon. 19:4);
 - **Paulus:** *“Niet dat ik dit zeg, als zou ik gebrek lijden; want ik heb geleerd met de omstandigheden, waarin ik verkeer, genoeg te nemen.”* (Filip. 4:11) > Paulus moest leren om met tegenslag om te gaan (zie het bidden om de doorn in zijn vlees).
 - **Here Jezus:** De Here Jezus had in Zijn lijden en sterven een grote geestelijke strijd > **Lezen:** Luk. 22:39-46 en Heb. 4:14-16.

1.3 Verdere gedachten

- Misschien heb je nog te weinig tegenslag gehad of gezien om de impact hiervan te beseffen. Dan is het goed dat deze studie je voorbereidt op toekomstig tegenslag: *“Denk aan uw Schepper in de dagen van uw jeugd, voordat de kwade dagen komen en de jaren naderen waarvan u zeggen zult: Ik vind er geen vreugde in.”* (Pred. 12:1).
- Misschien heb je wel tegenslag gehad, maar ben je hierdoor verhard en/of gefrustreerd. Wie verhard is, kan niet meer ten volle Christus’ liefde ontvangen. Het is goed om onze gedachten en gevoelens in overweging te nemen: *“Hieraan denk ik en ik stort mijn ziel in mij uit: hoe ik meeding in de stoet en met hen optrok naar Gods huis...”* (Ps. 42:5).
- Tegenslag is in de eerste plaats een persoonlijk issue en daarna pas filosofisch/theologisch. Daarom is er vaak meer behoefte aan pastoraat dan aan theologische antwoorden.
- Er is verschil in tegenslag en iedereen gaat er anders mee om (gevoel/verstand). Respecteer dat.
- Als je voor jezelf niet de noodzaak voor dit onderwerp ziet, zie het dan voor anderen, zodat je begrip kunt hebben en ondersteuning kunt geven in hun tegenslag. **Lezen:** 2 Kor. 1:3-4.
- **Conclusie:** Gelovigen hebben met tegenslag te maken en mogen hieronder lijden. Het is goed om een Bijbelse weg te vinden om op een juiste manier met tegenslag om te gaan.

2. Het 'waarom' van tegenslag

2.1 In de Bijbel is ruimte voor de 'waarom-vraag'

- Sommige gelovigen kunnen bij tegenslag direct in het geloof staan, anderen moeten eerst worstelen met de 'waarom'-vraag.
- Corrie ten Boom zoekt (in 'Gevangene en toch...') – na opgepakt te zijn in een vieze cel onder vieze dekens – haar steun bij de Here Jezus en bidt of God haar eveneens gevangen oude vader thuis haalt.
- In de Bijbel is ruimte voor de 'Waarom'-vraag:
 - Job. 3:11 > *“Waarom ben ik niet van de baarmoeder af gestorven, en heb ik de geest niet gegeven toen ik uit de buik naar buiten kwam?”*
 - Ps. 10:1 > *“HEERE, waarom blijft U van verre staan? Waarom verbergt U Zich in tijden van benauwdheid?”*
 - Mat. 27:46 > *“Ongeveer op het negende uur riep Jezus met een luide stem: Eli, Eli, lama sabachtani? Dat betekent: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?”*
- Als de Here Jezus met Zijn volkomen geloof al deze vraag stelt, dan mogen wij hem ook stellen.

2.2 Het boek Job; het boek van het lijden

- Het boek Job is het boek van het lijden. En toch vinden wij daar niet het ultieme antwoord op de 'waarom'-vraag. Wat zien wij wel:
 - Het kwaad treft ook (of zelfs juist) goede mensen.
 - **Lezen:** Job. 1:6-12 > Satan heeft Gods toestemming nodig & Satan is de veroorzaker.
 - Directe naasten blijken bij tegenslag slechte raadgevers. Alleen God kan antwoorden.
 - God geeft geen antwoord op Jobs vragen. Hij zet Job enkel in de juiste verhouding tot Hem > **Lezen:** Job. 40:1-4 + Job 41:1-3 (Masoreten passen dit op God toe). Eigenlijk is Gods antwoord: *Ik ben God, en hoe ik het universum regeer is aan Mij en niet aan de mens* (vb. kinderen begrijpen ook de dingen van volwassenen niet altijd).
 - Job accepteert Gods antwoord en zijn geloof is gegroeid > **Lezen:** Job. 42:1-6. Belangrijkste: *“maar nu heeft mijn oog U gezien.”*
 - Jobs lijden leidt er uiteindelijk toe dat zijn relatie met God sterker wordt.
 - Job bidt zelfs uiteindelijk voor zijn dwaze vrienden > **Lezen:** Job. 42:7-9.
 - In een 'volgend' leven komt het goed met Job > **Lezen:** 42:10-12a. Zie Rom. 8:18: *“Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden.”*
 - Vb. Viktor E. Frankl (De zin van het bestaan).

Op een dag, kort na de bevrijding, liep ik kilometers ver door de bloeiende weiden naar de marktstad, dicht bij het kamp. Leeuweriken stegen op in de lucht en ik hoorde hun vrolijke lied. Mijlen in de omtrek was geen mens te zien, niets dan de glooiende heuvels onder de wijde hemel en het jubelende lied van de leeuweriken, niets dan de vrije natuur. Ik bleef staan, keek om me heen en omhoog naar de hemel – toen viel ik plotseling op de knieën neer. Op dat ogenblik begreep ik weinig van mezelf of van de wereld om mij heen – een enkele zin speelde mij door het hoofd: 'Vanuit de diepte riep ik tot de Heer en hij heeft mijn roep beantwoord in de vrije ruimte.'

Ik weet niet meer hoe lang ik daar geknield lag en hoe dikwijls ik die zin herhaalde, maar ik weet wel dat op die dag en in dat uur mijn nieuwe leven begon. Beetje bij beetje vorderde ik, totdat ik ten slotte weer mens was geworden.

2.3 Lijden dat iets goeds brengt

- Het leren kennen van God – juist door lijden heen – vinden wij vaker terug in de Bijbel:
 - **Israël in Egypte**
 - **Hizkia:** Jes. 38:1-6+17 (**Lezen**)
 - **1 Petrus:** 1 Pet. 1:3-7 (**Lezen**)
- Soms gaat het ook verder en doet God zelfs het lijden tot iets 'goeds' uitgroeien:
 - **Jozef:** Gen. 42:36 + Gen. 50:15-21 (**Lezen**)
 - **Rom. 8:28:** *“En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, voor hen namelijk die overeenkomstig Zijn voornemen geroepen zijn.”*
 - **Here Jezus:** *“Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen.”* (Jes. 53:5)
- Het is uiteindelijk belangrijker te ontdekken hoe God tegenslag ten goede mee wil laten werken, dan om er de exacte oorzaak van te kennen. Om met Job te zeggen: *“maar nu heeft mijn oog U gezien.”*